

Examenul național de bacalaureat 2021
Proba E. b)

Limba și literatura maghiară maternă

Testul 10

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

I. TÉTEL

(30 de puncte)

Olvassa el figyelmesen a következő költeményt! A megadott kérdésekből, feladatokból kiindulva értelmezze a verset körülbelül két oldalnyi összefüggő szövegben!

Tóth Árpád: A parkban

*Halk hangon sírdogálnak a szelek,
Mint eltévedt és meghökkent fiúcskák,
Fakó aranyvonal a holdszelet,
S átlépte már a hervadt hegyek csúcsát
A sápadt hajnal, s halkan közeleg.*

*Megcsobbanó, híg sárban gázolok,
S az őszi kertben messzenézni félek,
Elhervadt ajkam csendesen zokog,
S érzem édes ízét tört, sűrű vérnek;
Az ágakon gyászlobogó lobog.*

*Egyszerre édes, lázas képeket
Látok kialvó szemmel, késő vággyal,
Hallok szelíd, lágy menüetteket,*
S halk, surranó, selyembevont bokákkal
Az Élet a bús fák közt ellebeg...*

(1908)

Forrás: Tóth Árpád: Összes verse. Budapest. 1998. 25.

**Menüett*: francia páros tánc, valamint olyan zenemű, amelyet ennek a táncnak a ritmusára, illetve ennek a táncnak a kíséretére írtak.

- a. A cím keltette előfeltevéseket figyelembe véve határozza meg, hogy milyen viszony van cím és szöveg között! 5 pont
- b. Mi jellemző a vershelyzetre és a versbeszédre? 5 pont
- c. Milyen érzéseket, jelentéseket hordoznak a vers költői képei, alakzatai? 5 pont
- d. Melyek az impresszionista és szimbolista stílus jellemzői a versben? 5 pont

A költemény értelmezésének módja külön elbírálásban részesül, melynek szempontjai a logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyesírás, helyes fogalom- és nyelvhasználat. 10 pont

Megjegyzés: A szövegalkotásban nem kell figyelembe venni a kérdések/feladatok sorrendjét. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

II. TÉTEL

(30 pont)

Olvassa el a következő szöveget, majd oldja meg a hozzá kapcsolódó feladatokat/válaszoljon a kérdésekre!

200 éves a Farkas utcai kőszínház

A magyar nyelvterület első kőszínháza Kolozsváron, a Farkas utcában nyitotta meg kapuit a közönség előtt, éppen 200 éve, 1821. március 12-én. Az 1821-ben megnyílt kőszínház konkrét építéstörténete 18 évvel korábban, 1803-ban kezdődött, amikor erdélyi arisztokraták megvásárolták a telket, és letették az alapkövet. Az épületre 1813-ban került tető, de még jó néhány évnek el kellett telnie, hogy a belső tér is úgy kialakuljon, hogy 1821. március 12-én, illetve 13-án megnyílhasson a színház a közönség számára is. [...]

Az arisztokrata családok mellett a vármegyék s a székely székek is támogatták a színházépítést, hogy az majd az Erdélyben játszó, magyar hivatásos színtársulatoknak „állandó lakhelyéül” szolgáljon. [...] A nyitás napján, március 12-én arisztokrata műkedvelő társulat lépett először színpadra, ami jól mutatja a korabeli pártolói közeg súlyát a városban. Nekik nem ez volt az első játékkuk, magánszalonokban is játszottak már. Megfigyelhető a párhuzamosság végig ebben a korszakban: az arisztokrata műkedvelők a szalonjaikban játszanak, a hivatásosok pedig a színpadokon. [...]

A ma már nem látható Farkas utcai épület 85 évig szolgált színészek hajlékaként. Sajnos az eredeti tervrajz elveszett, de Káli Nagy Lázár leírásából fogalmat lehet arról alkotni, hogy milyen volt a belső tere: a korabeli európai színházak színvonalán állt, három süllyesztője volt, alatta kerékszerkezetes, gyors díszletváltásra alkalmas gépezettel. [...] Káli Nagy leírásából az is kiderül, hogy a kolozsváriak a bécsi Theater an der Wien mintájára építkeztek, a színház remek színpadtechnikával rendelkezett, a deszkákra akár szekerekkel is rá lehetett menni. A színház 1200 néző befogadására volt alkalmas, de zsúfoltan akár 1500-an is elfértek, tudtuk meg.[...]

Az épület 85 éven keresztül szolgált otthonként különböző társulatok számára, ám az 1800-as évek végén már egyre nehezebben kapta meg a működési engedélyt. Végül 1903-ban tűzveszélyesnek nyilvánították, és 1906-ban megtartották az utolsó előadást, majd kiköltöztek onnan. A társulat sorsáról a nemrégiben megjelent Kötő József-émlékkötetben olvashatunk bővebben, ebben Gaal György irodalomtörténész, kolozsvári helytörténész feltárta, hogy 1906 után az állam megvette az épületet az egyetem számára, 1907-ben földrengésjelző állomást létesítettek a pincéjében, és a növényteni múzeum anyagát is ott helyezték el. Az első világháború után, 1919-ben a román adminisztráció vette át, végül 1934-ben lebontották, és 1937-ben, II. Károly román király jelenlétében megnyitották a helyén a ma is ott álló Akadémiai Kollégiumot (Egyetemiek Háza).

(<https://maszol.ro/kultura/200-eves-a-Farkas-utcai-koszin haz>)

- a. Társítsa az évszámokat a hozzájuk tartozó eseményekkel! Írja át a vizsgalapra a helyes társításokat! 5 pont

Évszám	Esemény
1919	Megtartották az utolsó előadást.
1906	Lebontották az épületet.
1934	Az épületet átvette a román adminisztráció.
1937	Erdélyi arisztokraták megvásárolták a telket, amire az első kőszínház épült.
1803	Megnyitották a helyére épült Akadémiai Kollégiumot.

- b. Mutassa be a szöveg alapján az első kőszínház belső terét! 5 pont
- c. Mi a szöveg kommunikációs funkciója? 5 pont
- d. Mutasson be 10–15 mondatban egy olyan helyszínt, amely alkalmas előadások megrendezésére! 10 pont
- Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvi igényesség, helyesírás 5 pont

Megjegyzés: A feladatok sorrendjének betartása nem kötelező. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

III. TÉTEL

(30 de puncte)

Írjon értekezést körülbelül két oldal terjedelemben **Apakép(ek) az irodalomban** címmel egy ön által választott magyar szépirodalmi mű **(pl. Kosztolányi Dezső: *A kulcs*, Mikszáth Kálmán: *Az a fekete folt*, Tamási Áron: *Ábel a rengetegben* vagy más olvasott mű)** alapján! Értekezését egyetlen irodalmi alkotás alapján írja meg, figyelembe véve az alábbi feladatsorban javasolt értelmezési szempontokat, de kiegészítheti ezeket más szempontokkal is!

- a. a választott alkotás műfaji sajátosságai 5 pont
- b. a mű stílusirányzatának jellemzői 5 pont
- c. történetalakítás a választott műben 5 pont
- d. apakép a választott alkotásban 5 pont

Az értekezés megfogalmazási módja külön elbírálásban részesül, melynek szempontjai a logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalom- és nyelvhasználat, helyesírás, valamint az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása. 10 pont

Megjegyzés: A szövegalkotásban nem kell figyelembe venni a szempontok sorrendjét. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.